

Typy inteligencji wielorakich na podstawie teorii Howarda Gardnera

1. Inteligencja językowa (werbalna lub lingwistyczna)

Człowiek o dominującej inteligencji językowej:

- o posiada wrażliwość na dźwięk, rytmy, modulację głosu i różne funkcje języka,
- o uczy się przy pomocy pisania, czytania i dyskusji,
- o posługuje się bogatym słownictwem i szeroko stosuje synonimy,
- o lubi wiersze, rymy i gry słowne; lubi czytać,
- o jest dobrym słuchaczem,
- o potrafi precyzyjnie przekazywać informacje,
- o posiada zdolność do nauki języków obcych (szybciej uczy się akcentu),
- o dedykowany zawód: pisarz, poeta, dziennikarz, tłumacz.

2. Inteligencja matematyczno-logiczna

Człowiek o dominującej inteligencji matematyczno-logicznej:

- o cechuje go wrażliwość i zdolność do dostrzegania wzorców logicznych lub liczbowych,
- o posiada umiejętność abstrakcyjnego myślenia,
- o potrafi rozwiązywać nawet wyszukane zadania logiczne,
- o jego mocną stroną jest myślenie dedukcyjne (przyczynowo – skutkowe),
- o lubi wszelkiego rodzaju zagadki, łamigłówki,
- o potrafi wykonywać w pamięci skomplikowane działania,
- o w dzieciństwie szybko przyswajał pojęcia takie jak: czas, miejsce, ilość, liczba,
- o lubi eksperymentować i „kombinować”,
- o dedykowany zawód: naukowiec, matematyk.

3. Inteligencja przyrodnicza

Człowiek o dominującej inteligencji przyrodniczej:

- o jest obdarzony wrażliwością na różnice pomiędzy gatunkami,
- o posiada zdolność do pewnej interakcji z żyjącymi stworzeniami (symbioza z naturą),
- o bacznie obserwuje świat roślin i zwierząt,
- o cechuje go znajomość nazw przyrodniczych, a nawet biologicznych,
- o czuje się dobrze w środowisku naturalnym, w kontakcie z naturą, rozumie ją,
- o jest opiekuńczy w stosunku do zwierząt,
- o dedykowany zawód: biolog, ekolog.

4. Inteligencja ruchowa (cielesno-kinestetyczna)

Człowiek o dominującej inteligencji ruchowej:

- o cechuje go wysoka świadomość swego ciała i panowanie nad nim,
- o zręcznie radzi sobie z wykonywaniem ćwiczeń ruchowych,
- o wysoka zdolność do zachowania równowagi ciała,
- o uwielbia poznawać nowe ruchy (np. taneczne),
- o lubi budować rzeczy, konstruować,
- o lubi grać w gry wymagające aktywności fizycznej,
- o dedykowany zawód: tancerz, choreograf, sportowiec, cyrkowiec.

5. Inteligencja przestrzenna

Człowiek o dominującej inteligencji przestrzennej:

- o jest wrażliwy na geometrię (potrafi wymyślać obiekty trójwymiarowe),
- o posiada zdolności konstrukcyjne,
- o bez trudu jest w stanie wyobrażać sobie i odtwarzać bryły,
- o postrzega świat z punktu wzrokowo-przestrzennego,
- o łatwiej porusza się w przestrzeni,
- o lubi stosować schematy i mapy pamięci,
- o trafnie przewiduje ruch przedmiotów w przestrzeni,
- o posiada talent do sporządzania wykresów, map i innych pomocy wizualnych (myślenie obrazowe),
- o posiada wysoki zmysł estetyczny,
- o dedykowany zawód: pilot, nawigator, piłkarz, architekt, malarz, rzeźbiarz.

6. Inteligencja muzyczna

Człowiek o dominującej inteligencji muzycznej:

- o jest bardzo wrażliwy na muzykę, rytmy, wysokość i barwy dźwięków,
- o posiada bardzo dobry słuch,
- o ma bardzo dobre poczucie rytmu,
- o umie poprawnie odróżniać i naśladować dane tony,
- o szybko przychodzi mu nauka śpiewu lub gry na instrumencie,
- o rozumie wszelkie formy ekspresji muzycznej (rozdziela gatunki muzyczne)
- o potrafi wyodrębnić brzmienie poszczególnych instrumentów,
- o lubi muzykowanie, śpiew, na dźwięk reaguje tańcem, rytmicznym przytupywaniem, a nawet układaniem tekstu,
- o cechuje go wysoka wrażliwość emocjonalna,
- o dedykowane zawody: wokalista, muzyk, dyrygent, krytyk muzyczny, kompozytor.

7. Inteligencja interpersonalna

Człowiek o dominującej inteligencji interpersonalnej:

- o cechuje go wysoki poziom komunikacji międzyludzkiej,
- o umiejętnie posługuje się komunikacją werbalną i niewerbalną,
- o wysoka umiejętność dostrzegania i właściwego reagowania na nastroje, temperament, motywacje i pragnienia innych ludzi,
- o potrafi szybko odnaleźć się w towarzystwie i płynnie nawiązuje kontakty,
- o posiada umiejętność łagodzenia sporów,
- o cechuje go wysoki poziom empatii i wczuwania się w czyjąś sytuację,
- o umiejętność prowadzenia rozmowy,
- o bardzo dobra umiejętność perswazji, co może prowadzić do manipulacji oraz wywierania wpływu na innych ludzi,
- o posiada zdolności negocjacyjne,
- o lubi prace zespołową,
- o dedykowane zawody: psycholog, nauczyciel, terapeuta, sprzedawca, ale także duchowny.

8. Inteligencja intrapersonalna

Człowiek o dominującej inteligencji intrapersonalnej:

- o posiada wysoką umiejętność rozumienia siebie samego, swoich potrzeb, emocji i motywów,
- o jest to osoba o szczegółowej i trafnej samowiedzy,
- o potrafi zaglądać w głąb siebie, zmotywować się i posiada silną wolę do działania,

- posiada znajomość własnych mocnych stron i słabości,
- trafnie określa swoje pragnienia i inteligencję,
- często skryty indywidualista,
- czasami wstydlivy,
- zadaje sobie pytania natury egzystencjalnej, lubi "filozofować" i szukać sensu życia,
- posiada pozytywny obraz własnej osoby, i wysoką automotywację,
- ważny dla niego jest rozwój osobisty,
- przykładowo, ale nie tylko: filozof.